

Megkezdődtek a Csongrádi Napok

Az idén immár tizenhatodik alkalommal tartják a Csongrádi Napokat. A gazdasági programú eseménysorozatot tegnap, szombaton délelőtt fél 10-kor a városháza előtti ünnepséggel nyitották meg. Nagy Imre, a város tanácselnöke köszöntötte a vendégeket, a város lakóit. Ezután avatták föl Szervátiusz Tibor Életfa című szobrát, a belvárosi Kigó utcában. Avatót Mendele Ferenc, az Országos Műemléki Felügyelőség igazgatója mondott. Váci György könyvkötőmester kiállítását az ének-zenei általános isko-

labán Papp László népművelő nyitotta meg.

Az országos kubikostálalkozó és vetélkedő a Köröstoroknál délután 2-kor kezdődött.

Az ünnepélyes megnyitón, majd a programban dr. Koncz Jánosnak, a megyei pártbizottság titkárának társaságában részt vett Knopp András, az MSZMP KB osztályvezető-helyettese, aki találkozott a város párt- és állami vezetőivel.

A sokszínű program Csongrádon ma folytatódik, s augusztus 20-ig tart.

Fuvarozás

A fuvarozó vállalatok az év első felében kevesebb terméket szállítottak, mint a múlt év azonos időszakában. A csökkenés — ha nem is nagy mértékben — már évek óta tart a belföldi szállításban, főként a beruházások visszafogása miatt. Kevesebb építőanyagot kell például szállítani, ami jelentős részt képvisel az áru-fuvarozásban. Így a kínálat meghaladja a keresletet, ami arra készteti a vállalatokat, hogy kedvezményekkel, új szolgáltatásokkal — nyerjék meg a megrendelőket.

Félideőben a nyári vásár

Szombat délelőtt a Szeged Nagyruházban.

A ruházati kereskedelem az idén is rendezte hagyományos nyári szezon végi engedményes vásárt. Az akció augusztus 6-án, hétfőn kezdődött és augusztus 18-ig tart. Az árengedmény 20—40 százalék, de alig van olyan üzlet, ahol az alsó határ ne 30 százalék lenne. A félideőben tegnap gyors összegezést készítettünk.

Az első héten már Szegeden is nagy sikere volt az akciónak, hiszen a ruházati kereskedelem máris nagyobb forgalmat bonyolított le, mint az engedményes vásár előtti időben. A megyében 12 áfész-üzlet, valamint a DÉLTEX, a RÖVIKÖT, a DELTA és a Komplet kereskedelmi vállalat több mint 80 millió forint értékű terméket árusít olcsóbban. Az en-

gedményes nyári vásárhoz kapcsolódtak az áruházak és a cipőboltok is.

A Szeged Nagyruházban és a Centrum Áruházban szombaton sok vásárló válogatott a nyári ruhák, blúzok, ingek, öltönyök, trikók és méterárúk között. A Szechenyi tér 2/A, és a Kossuth L. sgt. 3. szám alatti Topán cipőboltokban a kedden vásárolt cipőkhöz sorsjegyet adnak, a Minőségi Cipőgyár Szaküzletében (Szilléri sgt. 2.) pedig 40 százalékos árengedménnyel kínálják a cipőket a nyári vásár ideje alatt.

Az augusztus eleji kánikula fellendítette a vásárlási kedvet, viszont meglehetősen talpon álló elárúsítók dolgát.

Szegedi virágcsokrok (6.)

Flóra Bratislava '84

Szürke, csendes hajnalon robogunk a Szőregi Virág-Dísznövény Áfész szakembereivel a főváros felé az E5-ösön, igyekeztünk meg a hátralevő útból a reggeli csúcsforgalom előtt. A vezető jól számított, Kecskeméten is áthaladtunk, mire „megelt” az országút. Az egykedvű, álmos hangulatba csupán a szembejövő autók megpillantása hoz némi élénkületet. Nem véletlen: tíz közül hétnyolc ismerős, mondják is sorjában a bent ülők a szemközti jövők neveit. A csomagtartón, utánfutón üres rózsakosarakat szállító szegedi, szőregi, makói virágosok, akiknek már az éjszaka derekáig, virradatig sikerült eladniuk a vágott tulipánt, hajtatott rózsát.

— Ma jó piac lehet — jegyzi meg a volánánál Szalma István kereskedelmi osztályvezető, s egyetértően helyesli Hódi József, a „kis-kereskedelmi részleg” vezetője és Kócsis Antalné külkereskedelmi eladó.

— Vagy csak szabadulni akartak az árutól — kontráz Ruzs Mákszóné, Szilvána, pénzügyi előadó, akinek férje pár napja adta el portékáját. — Nem lehet igazán tudni, milyen a napi piac, mert nem mondják el, akik fent voltak. „Megszívta” egyik virágos a másikat. Sir, hogy nem megy semmi, amire a másik nem mer csak keveset vinni. Mások meg dicsekszik, micsoda jó áron adta el, erre amaz megszédült-hatezer szállal többet, és befuccsol.

Ki a virágot szereti... Hm! Nem rosszak, csak dörszöltek! Hiába, sok a fóka, kevés az eszkimó — s a fókák küzdenek az életért. Ki, hogyan... Ruzs Mákszóné mindenestire kiszállt a ringből „lefejtve” a tulipánokat — azaz letörte a virágokat — és a hagymát adja el. Annak a szövetkezetnek, amelynél felesége főállásban dolgozik, s amelynek különös sajátossága, hogy szinte valamennyi főállású alkalmazottja melékállásban termelő, a szövetkezet tagja. Annak, amely a korábbi évtizedek termelőszövetkezeti hagyományából sarjadt 1967-ben az értékesítés biztonságosabbá tételére alakult Kanalas István ötletére, Szeles Sándor elnökletével.

Termelni már tudunk, mondta a virágtermesztésbe fogott, téves elnökhelyettese, s ugyanézt mondhatják ma a szőregi szövetkezet vezetői is, hozzátevé ugyanazt, mint amit az idézett szakember: eladni kell tudni, kereskedni a „kunszt”. Ha most nem kel el a virág, ősszel elmegy a hagymája. A Mákszó kertjében otthagadt hagyma a szövetkezet eladható árualapját növeli. Megállapodást kötnek fajtára, méretre, darabra. A kölcsönös garancia kölcsönös kötelezettségvállalás is. Az értékesítés biztonságát jelzi, hogy a kétezernél több ter-

melő felkínált áruját — az idej árualap túlnyomó részét — az év végéig lekötötték a kereskedők. „El lett adva.”

Budapest friss benzinszaggal és jól táplált forgalmi dugóval fogad. Lelassulunk, holott sietnénk. Délre Pozsonyba várnak. Rövid megálló a körüti szálloda előtt, hogy utast vegyünk fel: Nagy Gy. Lászlót, a szövetkezet elnökét. Este a holland nagykövetség nemzeti ünnepi fogadásán ápolta a partneri kapcsolatokat. A szőregi tulipánhagyma-importáló céget az exportáló hollandok protokoll-listája is számon tartja.

Fölberreg a zöld Lada motorja, indulunk a Duna partjáról a Duna partjára. Tulipánimportőrök tulipánt exportálni. A ZARES betűszóval jelölt pozsonyi Városgazdálkodási és Parképítő Vállalat négy éve áll üzleti kapcsolatban a szőregiekkel. Akkor félmilliót hagymát vásároltak, tavaly a dupláját. Most meg?... „Flóra Bratislava '84”, hirdeti a virágoskert színeivel festett hatalmas transzparens az építészeti bravúrnak is beillő egy pilléres pozsonyi Duna-hidról letérő idegennek, aki, ha semmit sem tud róla, mi lehet az, akkor sem marad kosáig tanácstalan. Elég, ha követi az ország legkülönbözőbb vidékeiről érkezt turistabuszokat — sőt buszkaravánokat. A Duna-parti kultúrpark előtt a pesti BNV-t megszégyenítő parkolój tumulus árulkodik messziről a több hektáros kiállítási központ tömegvonó rendezvényéről. Flóra Bratislava '84, azaz kétvétenként megrendezett virágkiállítás — s majd-hogynem virág-világkiállítás. A 65 ezer négyzetméternyi kiállító területen 19 ország — USA-tól Vietnámig, Kubától Hollandiáig — egy híján nyolcvan kiállítója járult hozzá, hogy a pozsonyi bemutatott a virágyszeretők ünnepevé váljon.

Száz méteres sor kígyózik a bejárat előtt, s a hatosával álló — hazai vásárlókat közönségünkre aligha emlékeztető — nyugodt, fegyelmezett emberfolyam kis patakokra szakadva újra és újra összeszalad bent a pavilonok szélesre tárt (mégis keskeny) ajtajánál. Nem osztanak, nem árulnak semmit, szemnek s nem a kéznek való, ami a kétszintes kiállítócsarnokokban várja a látogatókat, mégis akkora az érdeklődés, mintha megrakott szatyrokkal térhetnének haza. Ha így nem is, de élmenyvel gazdagabban minden bizonnyal. A szinkáprázatban tobzó orchideaköltemények, a nemesítőmunkát dicséző gerberaváltozatok száza, az üvegházakban méteresen nevelt szegfűcsodák, a felkúszó és alácsüngő zöldek látványa elbizonytalanítja a nézőt, vajon a természetes közegéből „iderepített” trópusi virág-e vagy a Kárpát-medencében

üveg alatt termelt-e az „igazibb”. Az aranyéremesőt falkasztó hollandok mellett nem szégyenkeztek a magyarok sem: a Duna, az Óbuda és a Rozmaring budapesti és a szombathelyi Kertész Tévesz egyaránt gyűjtötte a kitüntéseket.

Viliam Vorel, az országos attrakciószámába menő kiállítás és egyben a főrendező ZARES igazgatója csendes mosollyal utal a magyarok sikerére.

— Tíz-egynéhány éve a szombathelyiek nálunk tanulnak az üvegházi virágkültészetet, most pedig mi tanulunk tőlük.

— A szőregiek nem szerepelnek a kiállítók között?

— Nem, de mégis... Valamennyi pavilon előtt a tulipánfajta-bemutató az övék. És ha a város parkjaiban szétnezz...

— Tele van tulipánnal...

— Az mind ugyancsak a szőregi szövetkezetből jött — rózsával együtt. A városban levő 460 hektáros parkfelület nagy részére a tőlük vásárolt szaporítóanyagot ültetjük ki. Vagyis, ha itt, nálunk sétál, otthon érezheti magát a Magyarországról hozott virágok között.

— Mit jelent a pozsonyi-aknak a szőregi partner?

— Kifogástalan minőséget, jó fajtaválasztékot és pontos szállítást, egy szóval biztonságot. És ennek alapján további bővíthető üzleti kapcsolatot.

Ami a bővítést illeti: a tavalyi egymillió tulipánhagyma-üzlet az idén másfél millió darabot, pontosabban 1,6 milliót jelent, s a negyvenezer tő rózsza mellé nárcisz- és krókusz- (sáfrány-) hagymákat is vásárolnak a Szőregi Virág-Dísznövény Áfész-től.

Egy adalék a kereskedői mentalitáshoz. A szövetkezet elnöke a kiállítási forgatagban összefut egy magyar kertészeti termelő cég képviselőjével, aki az üdvözlés utáni első mondatával le-rohanja: van negyvenezer fehér kállatövünk, szerezz rá bevét. Másfél órával később, a csehszlovák partnerekkel folytatott sikeres tárgyalás végén Nagy Gy. László megjegyzi:

— És tudnánk még szállítani fehér kállatövet. Negyvenezer darabot...

Igriczi Zsigmond

Következik: Külkereskedő rendőrautóval)

Orosz nyelvi táborok

Első ízben rendezte meg idén intenzív nyári tanfolyamait általános iskolás gyerekek részére a Gorkij Nyelviskola. Mintegy ötven kisdíák mélyítette el orosz nyelvtudását a 3 hetes kurzuson.

A napokban befejeződött szünidős program a vártnál

eredményesebb volt — mondotta Pócs Ilona, az iskola vezetője —, hiszen a játékkal, kirándulással, filmvetítéssel egybekötött 75 óra alatt azoknak a beszédkézsége is jelentősen fejlődött, akik korábban nehezen bírókztak a nyelvel.

Idejében fölfedni a bajt

Szűrővizsgálatok az üzemekben

Ha az üzemi vöröskeresztes úgy tíz esztendeje onkológiai szűrésre kívánta toborozni az asszonyokat, bizony nehéz fába vágta a fejszéjét. Odzokdottak, húzódoztak a lányok, asszonyok, álszemérem, alaptalan félelem egyaránt távolították őket a rendelőtől. Azóta fordult egyet a világ: ma több üzem dolgozó maguk kéri, hogy rendszeres orvosi ellenőrzésben részesüljenek. Hogy mi az, ami képes volt ekkora szemléletváltásra? Először is a példa, hatott a józan észre: futótűzként terjedt el ugyanis, ha egy-egy szervezett szűrés alkalmával valakiről kiderült, hogy noha semmi panasz nem volt, mégis hibádzik valahol az egészsége, netán éppen a korai felismerésnek köszönheti, hogy meggyógyítható. Aligha lehet figyelmen kívül hagyni még a Vöröskereszt szervezte egészségügyi felvilágosító előadások hatását, hiszen az apránként elültetett tudásmagok is csak kikelnek, fejlesztve ezzel az emberek önmaguk iránti felelősségérzetét is. Nem csoda hát, hogy manapság már igen népszerűk az egyes intézményekben megrendezett szűrővizsgálatok, amelyek többnyire a májusi üzemegészségügyi hónapban zajlanak le.

Amint dr. Németh Gizelától, a kórház-rendelőintézet igazgató helyettesétől és Zsarkó Imrétől, a Vöröskereszt városi titkárától megtudtam, Szegeden valamennyi, 100 embernél többet

foglalkoztató munkahelyen rendszeres szűrővizsgálatokon ellenőrzik a dolgozók egészségét. Ezek nem kötelező, hanem úgynevezett céltűz vizsgálatok, arra irányulnak, hogy meghatározott, gyakran előforduló, életet vagy munkaképességet veszélyeztető betegségeket fedezzenek föl még idejében. Az említett gyárakban onkológiai, cukor-, vérnyomás- és bőrgyógyászati szűréseket végeznek. Hogy miként? Az „olajosok”, az NKFV dolgozói szocialista szerződést kötöttek a női klinikával, amelynek orvosai vállalták, hogy az asszonyok helyébe mennek és az üzemi orvosi rendelőben végzik el a vizsgálatokat. A DEFAG-nál nem kellett sokat győzködni a vezetőket: első kérésre benyúltak a közös kasszába, hogy megvehessék a dolgozók egészségéről, a vizelet acetont, cukor és fehérjeteralomról valló, nem éppen olcsó tesztszűcsőket. Legutóbb a kábelgyáriakat is ezzel a módszerrel vizsgálták.

Egyes üzemek saját audiometert szereztek be, hogy — zajos munkahely lévén — rendszeresen ellenőrizhessék veszélyeztetett dolgozóik hallását. Hogy az efféle „befektetés” nem tekinthető pazarlásnak, bizonyítja, hogy a nagyalföldi kőolaj vállalatnál például igen sok emberről, több mint 30 dolgozóról kiderült, hogy a zaj károsította a hallását. A kenderfonógyárban, a DEFAG-nál, a kábelgyárban szintén úgynevezett süketzsobát állítottak föl.

A többnyire nőket foglalkoztató üzemekben — a textilművekben, a kendergyárban — rendszeresek az onkológiai szűrések. Létjogosultságukat igazolják a tapasztalatok: általában a jelentkezők 2—3 százalékát hívják vissza a pozitív eredmény miatt, többnyire 35—50 év közötti asszonyokat. Az orvosok dicséretre legyen mondva, tudtam meg a Vöröskereszt városi

titkárától — egyszer sem fordult elő, hogy a vizsgálatok előtt a nőgyógyászok ne vállalkoztak volna fölvilágosító előadás megtartására. Ez azért is fontos, mert egyéb propaganda-anyagra egyre kevésbé futja a Vöröskeresztnak...

Ugyanez érvényes a magas vérnyomás föl kutatását célzó szűrésekre és az iskolai fogászati hónapban végzett fogorvosi vizsgálatokra is: a szakemberek minden alkalommal igyekeznek a szükséges egészségügyi ismereteket is átadni. Követendő példát honosított meg az újszegedi kendergyár és a kábelgyár üzemorvosa: rendszeresen szűrki nyugdíjas dolgozókat is. Gesztus, amely nem engedi elszakadni az egyik, gyárhoz kapcsoló köteleket...

Még a kisüzemek dolgozóit sem esnek ki az egészségügyi ellenőrző látószögéből: a vöröskeresztesek aktivitásán, szervezőkészségén múlik, hogy fölveszik-e a kapcsolatot egy-egy szakorvossal, aki mindenkor készségesen egyeztetni a kollektíva vizsgálatára alkalmas időpontot.

Ha föltérképezzük a városi Vöröskereszt egészségügyi, fölvilágosító tevékenységét, alig marad fehér folt ezen a térképen. Valamikor azonban marad, meglehetősen a munkahelyhez nem kötődő, lakóterületeken élő emberekre jut kevesebb figyelem. Maguk is tudják ezt, ezért is tervezik, hogy a nem dolgozó lakosság körében is fokozzák egészségnevelő tevékenységüket. Rajtuk is múlik, hogy át lép-e a körzeti rendelő küszöbét például a magát még egészségesnek érző cukorbeteg. Mert ha idejében fordul orvoshoz, diétával rendbe jön, ha későn, bizony egész életén át csak inzulinmal kezelhető. Márpedig ez sem a betegnek, sem az egészségügynek, sem a társadalomnak nem mindegy.

Chikán Ágnes